

■ Konzervatorsko-restauratorska istraživanja u unutrašnjosti kuće Brlić obavili su stručnjaci iz Hrvatskog restauratorskog zavoda tijekom lipnja i srpnja 2015. godine.

U prizemlju se istraživalo u središnjem dijelu kuće – ulaznoj veži i hodniku sa stubištem te u predprostoru i sobi sa sjeverne strane.

Na katu su istraživanja obuhvatila sve prostorije. Građevinskim sondama se nastojao utvrditi izvorni format i položaj zidova i otvora, te naknadne intervencije u građevinskoj strukturi kuće. Sonde žbukanih slojeva su otvarane radi razlučivanja faza građenja ili uređenja kuće, dok su sonde naliča rađene s ciljem utvrđivanja stratigrafije slikanih slojeva. Podnim sondama su dokumentirane podne obloge.

Sonde su obilježavane na način da su slo-

Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Slavenskom Brodu

NOVI PRILOZI POZNAVANJU POVIJESNOG NASLJEĐA I KULTURNIH DOBARA BRODSKOG POSAVLJA

Baština - info

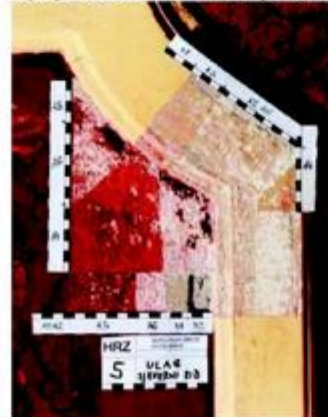
INFORMATIVNO-EDUKATIVNI IZBOR IZ STRUČNIH MATERIJALA
 ARHIVA MINISTARSTVA KULTURE (220)

Konzervatorsko-restauratorski radovi i posebnost struke (IV. dio)

Pogled na pojedine sonde obiteljske kuće Brlićevih iz istražnih radova

Sonda 1

Sonda 5

Sonda 11

Detalj sonde 11, vidljiva retika između dva zida.

jevi naliča obilježeni slovom A, slojevi žbuke su označeni slovom B, a građe slovom C. Slojevi su numerirani od najmlađeg prema najstarijem. Uz sonde u kojima je utvrđeno više slojeva, priložena je tablica u kojoj su navedeni i opisani slojevi.

Rezultati istraživanja su doneseni na temelju nalaza u sondama, te podataka utvrđenih povijesnim istraživanjima. Posebno važan izvor bio je nacrt izvorne kuće, izgrađene 1883. – 1885. godine, koji je služio kao polazna točka za utvrđivanje naknadnih građevinskih intervencija.

U zoni prizemlja otvarane su građevinske sonde kako bi se potvrdile intervencije u središnjem hodniku. Usporedbom postojećeg stanja s nacrtima izvorne kuće, zaključeno je da je hodnik naknadno pregrađen na južnoj i sjevernoj strani, što je potvrđeno sondiranjima. Slikarske sonde su otvarane s ciljem definiranja izvornog oslika ulazne veže, hodnika i stubišnog prostora.

Sondiranjem uz vrata ulazne veže prema hodniku na zapadnom zidu veže utvrđeno je da su ona na svojoj izvornoj poziciji. Sondama otvorenima na profiliranim vi-

Prikaz razmjesta pojedinih sondi istražnih radova iz Elaborata HRZ-a (kat zgrade)

LEGENDA:

- sonda na zidu
- sonda na stropu
- sonda na podu
- sonda na stolariji
- sonda na braveriji

1:100

jencima sokla ispitan je način njihova oblikovanja. Gornji profilirani vijenac je formiran u tvrdj vapnenoj žbuci, koja se oslanja na opečnu građu koja izlazi iz ravnine zida. Donja profilacija sokla je oslonjena na podnožje od nepravilnih komada opeke,

a također je formirana od tvrde vapnene žbuke. Postojeće podne pločice se podvlače pod vijenac, što znači da predstavljaju izvorno popođenje.

Slikarskim je sondama utvrđeno višestruko bojanje zidova veže. Na temelju prove-

Piše: Željka Perković,
 diplomirani inženjer
 arhitekture,
 pročelnica

denih istraživanja u velikoj je mjeri moguće rekonstruirati izvorno obojenje. U zoni sokla, donji profilirani vijenac je bio bojan tamnosivo, dok je gornji nosio oker nalič. Unutarnja polja između postamenata pilastara bila su slikana. Prilikom istraživanja nisu rađene konstrukcijske sonde kako bi se utvrdio tip međukatne konstrukcije.

Na zaključnom vijencu i svodu utvrđen je samo jedan, postojeći, slikani sloj (izuzev bijelog podlozno sloja), što ukazuje da je to izvorni oslik (sonde 1, 2, 106).

Plohe unutar medaljona naknadno su bile premazane s više vapnenih naliča, od kojih je na posljednja dva utvrđena šablonski izrađena cvjetna dekoracija (sonde 5, 7). Pojedine slojeve je bilo teško raslojiti i prezentirati jer su slabije kvalitete i samo su mjestimice sačuvani. Razlog tomu je moglo biti struganje starijih naliča prije nanošenja novih.

Otvaranjem sondi na sjevernom i južnom zidu hodnika prizemlja utvrđeno je da su oba kraća zida hodnika naknadno izgrađena. Gradnjom južnog zida poništen je pilastar koji se nalazio na zapadnom zidu hodnika, južno od prolaza prema dvorištu. Građa novog zida je vezana uz građu pilastra otprilike u razini svake četvrte opeke, a nađen je i trag otučenog kapitela. Na nasuprotnoj strani južnog zida vidljivo je da su građe dvaju zidova vezane, što ukazuje na njihovu istovremenu gradnju. Južni zid hodnika je, dakle, izgrađen istovremeno sa istočnim zidom hodnika. Moguće je da je tada zatvoren prolaz iz hodnika u južni poslovni prostor koji je vidljiv na nacrtu prvotne kuće, no zbog naknadnog provođenja instalacija upravo na tom mjestu, to nije bilo moguće potvrditi s apsolutnom sigurnošću. Sjeverni pregradni zid između hodnika i predprostora također je naknadno podignut, kako je potvrđeno sondiranjem (sonda 11). **(nastavlja se)**